EUROOPA KOMISJON

Brüssel 12.1.2011
KOM(2011) 11 lõplik

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Iga-aastane majanduskasvu analüüs: Euroopa Liit võtab igakülgseid kriisimeetmeid

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE, NÕUKOGULE, EUROOPA MAJANDUS- JA SOTSIAALKOMITEELE NING REGIOONIDE KOMITEELE

Iga-aastane majanduskasvu analüüs: Euroopa Liit võtab igakülgseid kriisimeetmeid

Taust

Esimese iga-aastase majanduskasvu analüüsi valmimisega algab ELi majanduse juhtimise uus tsükkel ja majanduspoliitika koordineerimise „Euroopa poolaasta". EL on kriisi ületamiseks toiminud kindlakäeliselt, mis on aidanud kaasa sellele, et liikmesriikide rahanduse olukord on halvenenud ja töötus suurenenud vähem kui maailma muudes osades. Kriisi mõju on aidanud leevendada ELi kõrgetasemeline sotsiaalkaitsesüsteem, kuid Euroopa toibub kriisist tootlikkuse aeglasema suurenemise tõttu aeglasemalt.

Uusimate prognooside kohaselt taaselustub majandus ebaühtlaselt. Finantsturud jäävad kõikuvaks, kuid reaalmajanduses on viimaste kvartalite jooksul märgata paranemist, mis tuleneb eeskätt ekspordi suurenemisest ülemaailmse kaubanduse taastumise tõttu. Kuid olukord ei ole sugugi stabiliseerunud. Vahel domineerib usk, et kasv taastub, seejärel aga võtab võimust pessimism, mille aluseks on riigivõlakirjade turul varitsevad ohud. Euroopa majandust tuleb märkimisväärselt kohandada. Finantssektori olukord ei ole veel normaliseerunud. Sektorit võib kahjustada turusurve ning lisaks sõltub sektor riigi abist. Laenutingimused ei ole veel taastunud ning paljudes liikmesriikides rõhub leibkondi ja ettevõtteid ülemäära suur laenukoorem.

Kriisi mõju

Hoolimata ELi kiirest tegutsemisest oli kriis väga ulatuslik. Selle tulemusel on majandustegevus märkimisväärselt kahanenud, tööpuudus oluliselt suurenenud, tootlikkus järsult langenud ja riikide rahandus halvas seisus. Prognoosi kohaselt ei jõua 11 liikmesriigis SKP kriisieelsele tasemele ka 2012. aasta lõpuks. 2010. aastal suurenes euroala riikide valitsemissektori võlg kokku umbes 85 %ni SKPst ja terves ELis ulatus see 80 %ni. Mõjule, mida kriis avaldab eelarvele, lisandub demograafiliste muutuste mõju, mis koormab eelarvet pikas perspektiivis veel 4,5 % ulatuses SKPst. Kriisi tulemusel on muutunud ilmseks struktuursed nõrkused, mis jäid enne kriisi kõrvaldamata. Nüüd tuleb need kiiresti kõrvaldada.

Kuigi sotsiaalhoolekandesüsteemid on pehmendanud kriisi mõju Euroopa ühiskonnale, on kriis seda siiski tugevalt laastanud. Peaprobleem on töötuse suurenemine. Kokku on tööta 9,6 % tööealisest rahvastikust. Mõnes riigis ulatub noorte töötus 40 %ni. Euroopas elab allpool vaesuspiiri umbkaudu 80 miljonit inimest.

Majanduskriis tabas küll tervet maailma, kuid selle mõju oli paiguti väga erinev. Töötus ja riigivõlg suurenesid Ameerika Ühendriikides rohkem kui ELis, kuid tööjõu tootlikkuse valdkonnas on kriis nende vahel valitsevat lõhet veegi süvendanud. Muret põhjustavad hindade ja kulude konkurentsivõime. Areneva majandusega riikides taastub majanduskasv kiiremini, kuigi ka neist mõnel on suuri majandusprobleeme. Seetõttu tuleb ELil kasutada kriisi ära ja lahendada otsustavalt oma üleilmse konkurentsivõime probleemid.

Prognoos

Kriis võib majanduskasvu pidurdada veel pika aja jooksul. On oodata, et keskpika perioodi jooksul jääb Euroopa majanduskasvu potentsiaal tagasihoidlikuks ja püsib kuni 2020. aastani 1,5 % piirimail, kui ei võeta struktuurimeetmeid eesmärgiga ületada tööjõu tootlikkuse mahajäämus võrreldes teiste riikide tööjõu tootlikkusega. Kuna majandus on olemuselt tsükliline, ei piisa üksnes kasvu taastumisest selleks, et Euroopas taastuks kriisieelne majandusolukord, mis võimaldaks kogunenud puudujäägist vabaneda.

Majandusseisakust, võlataseme ülejõu käivast suurenemisest ja tasakaalustamatusest pääsemiseks ning konkurentsivõime säilitamiseks on Euroopa riikidel vaja konsolideerida oma rahandus, korraldada ümber finantssektor ja viia viivitamatult ellu struktuurireformid.

Selleks võttis Euroopa Ülemkogu vastu Euroopa 2020. aasta strateegia, milles esitati kaugeleulatuvad majanduskasvu taastamise eesmärgid[1]. Nüüd on liikmesriigid kindlaks määranud oma esialgsed eesmärgid viies ELi 2020. aasta strateegia raames kokkulepitud valdkonnas. Neist saab teha selgeid järeldusi selle kohta, kuidas EL kavatseb saavutada enda seatud sihid.

Kui strateegia viiakse täielikult ellu, väljub EL kriisist tugevamana ning tal on arukas, jätkusuutlik ja kaasav, suurema tööhõive ja tootlikkuse, hea konkurentsivõime ning sotsiaalse ühtekuuluvustundega majandus. Nii luuakse 21. sajandisse sobiv konkurentsivõimeline sotsiaalne turumajandus ning suurendatakse turul tegutsevate ettevõtjate ja kodanike kindlustunnet.

Iga-aastane majanduskasvu analüüs käivitab majanduspoliitika koordineerimise „Euroopa poolaasta”

Eeltoodut arvese võttes on EL otsustanud muuta oma majanduse juhtimist. 2011. aasta jaanuaris algab esimene majanduspoliitika eelkoordineerimise „Euroopa poolaasta”. Selle käivitab käesolev majanduskasvu analüüs, mis omakorda on koostatud kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegiaga.

Käesolevas majanduskasvu analüüsis käsitletakse erinevaid meetmeid, mis aitavad elavdada majandust lühemas perspektiivis, pidada sammu peamiste konkurentidega ja valmistada EL ette Euroopa 2020. aasta strateegiaga seatud eesmärkide täitmiseks.

Komisjon otsustas esitada kümme esmatähtsat meedet, mille elluviimist tuleb alustada kohe. Ta jätkab tööd paljude teistegi poliitikavaldkondadega, nagu kaubanduspoliitika ja paljud sisepoliitika valdkonnad, kuid neid ei käsitleta käesolevas teatises. Käesolevas teatises esitab komisjon majanduse taaselavdamise integreeritud lähenemisviisi, mis põhineb Euroopa 2020. aasta strateegia peameetmetel ja hõlmab kolme peamist valdkonda:

– eelarve kindlakäeline konsolideerimine makromajandusliku stabiilsuse suurendamiseks,

– tööturu ümberkorraldamine, et suurendada tööhõivet, ning

[1] Tööhõive parandamine, teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute suurendamine, kliimamuutuste ja energeetika alaste eesmärkide täitmine, kolmanda taseme või samaväärse haridusega inimeste arvu suurendamine ja kooli ennetähtaegse poolelijätmise vähendamine ning sotsiaalse kaasatuse edendamine vaesuse vähendamise teel.

– majanduskasvu kiirendamine.

Käesolev esimene aastaanalüüs hõlmab tervet ELi ning seda tuleb kohandada vastavalt iga liikmesriigi konkreetsele olukorrale. Kavandatud meetmed on ette nähtud eeskätt euroala jaoks, mida on tabanud riigivõlakriis. Kriisi ajal tuleb euroala riikidel võtta meetmeid eeskätt just eelarve konsolideerimiseks, struktuurireformide elluviimiseks ja majanduskasvu kiirendamiseks.

Igakülgsete kriisimeetmete hulka kuulub ka muid meetmeid, näiteks Euroopa finantsstabiilsuse tagamise vahendi läbivaatamine. Komisjon on seisukohal, et tuleb suurendada selle vahendi rahastamissuutlikkust ja laiendada tema tegevusala. Käesolevas aastaanalüüsis käsitletakse ka neid meetmeid, mida tuleb võtta euroala riigivõlakriisi ületamiseks.

Selleks et taastada turgude kindlustunne ja stabiilsus, tuleb hakata looma riigivõlakriiside lahendamise püsimehhanismi. Majanduse juhtimise tugevdamise raamistikus kavatsetakse 2013. aastal käivitada Euroopa uus stabiilsusmehhanism, mille eesmärk on panna alus tõhusale ja rangele majandusjärelevalvele ning vaadata läbi finantssüsteemi praeguste kaitsemehhanismide toimimine.

Komisjoni hinnang tugineb käesolevale teatisele lisatud kolmes aruandes esitatud põhjalikule analüüsile, mis käsitlevad Euroopa 2020. aasta strateegia täitmise alustamist liikmesriikides.

I. MAJANDUSKASVU SAAVUTAMISEKS VAJALIKUD MAKROMAJANDUSLIKUD TINGIMUSED

1. Eelarve kindlakäeline konsolideerimine

ELi tungivaim ülesanne on taastada usaldus ja murda ülejõu käiva võlakoorma, finantsturgude seiskumise ja aeglase majanduskasvu nõiaring. Tuleb saavutada, et riigid teeksid kulutusi jätkusuutlikult, sest muidu kasv ei taastu. Selge on see, et riigivõlga vähendamiseks nõutava 60 %ni ei piisa sellest, kui struktuurset eelarvepositsiooni parandatakse aastas 0,5 % võrra SKPst. Seetõttu peab konsolideerimine olema kindlam ja vastama komisjoni esitatud senisest rangematele eelarvereeglitele.

- Kõik liikmesriigid, eriti aga need, kelle suhtes on algatatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus, tohivad avaliku sektori kulutusi suurendada märgatavalt aeglasemalt kui suureneb keskpika perioodi jooksul nende SKP, kusjuures eeskätt tuleks teha niisuguseid kulutusi, millega aidatakse suurendada kasvu sellistes valdkondades nagu teadus ja innovatsioon, haridus ja energeetika. Liikmesriigid peavad olema suutelised tõendama, et nende stabiilsus- või lähenemisprogramm põhineb ettevaatlikul kasvu- ja tuluprognoosil.

- Need liikmesriigid, kelle suhtes on algatatud ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlus, peaksid plaanima oma kulutuste tegemist ja võtma üldmeetmeid nii, et see võimaldab ülemäärasest puudujäägist vabaneda.

- Väga suure struktuurse eelarvepuudujäägi või riigivõla või väga pingelise eelarvega liikmesriikidel tuleb alustada meetmete võtmist juba 2011. aastal. Kui majanduskasv ja tulud osutuvad prognoositust suuremaks, tuleb ka eelarve konsolideerimist kiirendada.

- Teatavatel liikmesriikidel võib olla vaja tõsta makse. Kaudsed maksud aitavad majanduskasvule paremini kaasa kui otsesed maksud ja maksubaasi laiendamine on otstarbekam kui maksude tõstmine. Kaotada tuleks põhjendamatud toetused, eriti sellised, mis kokkuvõttes kahjustavad keskkonda.

2. Makromajandusliku tasakaalustamatuse parandamine

Suur ja püsiv makromajanduslik tasakaalustamatus suurendab kaitsetust, eriti euroala riikides. Paljudel liikmeriikidel tuleb kiiresti taastada oma konkurentsivõime.

- Jooksevkonto suure puudujäägi ja suure võlakoormaga liikmesriikidel tuleb vastu võtta konkreetsed parandusmeetmed, mille hulka võib kuuluda näiteks palkade range ja jätkusuutlik kärpimine koos palgaläbirääkimissüsteemi indekseerimissätete läbivaatamisega.

- Jooksevkonto suure ülejäägiga riikidel tuleb välja selgitada nõrga sisenõudluse põhjused ja need kõrvaldada, muu hulgas liberaliseerides veelgi teenustesektorit ja parandades investeerimistingimusi. Kui aga hoolimata sellistest meetmetest jääb sisenõudlus kesiseks poliitilise või turutõrke tõttu, tuleb välja töötada asjakohane poliitika.

3. Finantssektori stabiilsuse tagamine

Tugevdada tuleb ELi regulatiivraamistikku. Euroopa süsteemiriskinõukogul ja 2011. aasta alguses tööd alustanud Euroopa järelevalveasutustel tuleb parandada järelevalvet. Finantsstabiilsuse suurendamiseks ja reaalmajanduse laenuvõimaluste parandamiseks tuleb kiirendada pankade restruktureerimist.

- Pankade elujõulisuse taastamiseks ja krediidikanalite nõuetekohaseks toimimiseks tuleb restruktureerida pangad, eeskätt suurt riigiabi saanud pangad. Liikmesriikidel tuleb järk-järgult lõpetada kogu pangandussektori rahaline toetamine, ilma et seejuures seataks ohtu finantsstabiilsust.

- Vastavalt hiljuti kokkulepitud Basel III-raamistikule tuleb pankadel järk-järgult tugevdada oma kapitalibaasi, et suuta toime tulla tagasilöökidega. Komisjon töötab välja pangakriisi lahendamise igakülgset raamistikku. Lisaks viiakse 2011. aastal läbi ka täiendav, eelmisest rangem üleliiduline survetest.

II. TÖÖTURGUDE MOBILISEERIMINE JA TÖÖVÕIMALUSTE LOOMINE

Püsib oht, et majanduskasv küll taastub, kuid sellest hoolimata ei teki piisavalt töökohti. Väga oluline on vähendada töötust ja võidelda tööturult tõrjutusega. Euroopa 2020. aasta strateegias on viis eesmärki, millest ühe kohaselt tuleb aastaks 2020 saavutada 75 % suurune tööhõive määr. Praeguste andmete alusel võib prognoosida, et ELil jääb sellest puudu 2–2,4 %, kuid kui võtta meetmeid töökohtade loomiseks ja tööturul osalejate osakaalu suurendamiseks, on võimalik mahajäämus kõrvaldada. Arvestades ELi rahvastiku vananemist ja seda, et olemasolevat tööjõudu kasutatakse siin ära väiksemal määral kui maailma muudes osades, tuleb ellu viia reformid, millega tõstetakse töötajate kvalifikatsiooni ja luuakse stiimuleid tööleminekuks.

4. Töötamise atraktiivsuse suurendamine

ELi majanduslikku edu vähendavad teiste maailma piirkondadega võrreldes suur töötus, väike tööturul osalemise määr ja väiksem töötundide arv. Tööturul osaleb murettekitavalt vähe väikesepalgalisi, noori ja leibkonna teisi palgasaajaid. Kõige kaitsetumad võivad tööturult välja langeda pikaks ajaks. Seda arvestades tuleks hüvitiste maksmise eeltingimuseks seada koolitusel osalemine ja aktiivne tööotsimine.

- Selleks et suurendada nõudlust tööjõu järele ja soodustada majanduskasvu, on väga oluline vähendada tööjõu maksustamist kõikides liikmesriikides.

- Selleks et leibkonna teine palgasaaja tuua tööturule, tuleb kasutusele võtta maksuvabastussüsteeme, muuta töökorraldus paindlikumaks ja parandada lastehoiuvõimalusi. Hoogustada tuleb võitlust mitteametliku töötamise vastu. Selleks tuleb paremini tagada juba olemasolevate eeskirjade täitmine ja vaadata läbi maksuvabastuste süsteem.

5. Pensionisüsteemi reformimine

Lisaks eelarve konsolideerimisele tuleb pensionisüsteemid reformida ja muuta need jätkusuutlikumaks.

- Liikmesriikides tuleb tõsta pensioniiga, kui seda ei ole veel tehtud. Seejuures tuleb arvestada ka eluea oodatava pikkusega.

- Esmajärjekorras tuleb liikmesriikidel kärpida ennetähtaegse pensionile jäämise kavasid, luua eakamatele töötajatele stiimuleid tööle minemiseks ning laiendada elukestvat õpet.

- Liikmesriikidel tuleb toetada säästmist täiendava kogumispensioni saamiseks.

- Demograafilisi muutusi silmas pidades tuleks liikmesriikidel hoiduda pensionisüsteemide suhtes selliste meetmete võtmisest, millega seatakse ohtu riigi rahandus ja selle jätkusuutlikkus.

- Komisjon vaatab läbi pensionifonde käsitleva direktiivi[2] ja esitab nende kohta uued meetmed, kui lõpeb 2010. aastal pensionifonde käsitleva rohelise raamatu avaldamisega algatatud arutelu.

6. Töötute toomine tööturule

Euroopa heaolusüsteemid on teinud tööd inimeste kaitsmiseks kriisi ajal. Kohe, kui taastub majanduskasv, tuleb töötushüvitised läbi vaadata, et luua stiimul minna tööle, vältida toetuse saamisest sõltuvuse teket ja viia hüvitised vastavusse majandustsükli staadiumiga.

- Liikmesriikidel tuleks ette näha ajutise toetuse vormis hüvitised töötutele, kes asuvad tööle, ning luua stiimulid, et töötud hakkaksid füüsilisest isikust ettevõtjaks. Koolitusel osalemine ja töö otsimine tuleks muuta hüvitise saamise eeltingimuseks.

---

[2] Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/41/EÜ, 3. juuni 2003, tööandjapensioni kogumisasutuste tegevuse ja järelevalve kohta (ELT L 235, 23.9.2003, lk 10).

- Liikmesriikidel tuleb luua olukord, kus tööl käia on kasulikum kui tööl mitte käia. Selleks tuleb paremini läbi mõelda tulu (eeskätt väikese sissetuleku) maksustamise ja töötushüvitiste maksmise vaheline seos.

- Liikmesriikidel tuleb kohandada töötuskindlustussüsteemid majandustsükli staadiumiga, et need peaksid vastu ka majanduslanguse ajal.

7. Õige tasakaalu leidmine turvalisuse ja paindlikkuse vahel

Teatavates liikmesriikides on töösuhte kaitsmiseks antud õigusaktid muutnud tööturu jäigaks ja hakanud takistama uute inimeste tulekut tööturule. Töösuhte kaitsmise õigusraamistik tuleks läbi vaadata ning vähendada tähtajatu lepinguga töötajate liigset kaitsmist ning pakkuda kaitset neile, kes on jäänud tööturult kõrvale või on sellelt väljalangemise äärel. Koolist väljalangenute arvu vähendamine ja õpitulemuste parandamine on samal ajal noorte tööturule pääsemise seisukohalt eriti oluline.

- Selleks et suurendada äsja töölevõetute kindlustunnet, tuleks liikmesriikides laialdasemalt kasutada tähtajatuid lepinguid[3] seniste ajutiste või ebakindlate töölepingute asemel.

- liikmesriikidel tuleb lihtsustada kutsekvalifikatsiooni tunnustamise süsteemi. See aitaks suurendada kodanike, sealhulgas töötajate ja teadlaste tööalast liikuvust.

III. MAJANDUSKASVU SOODUSTAVAD MEETMED KÕIGEPEALT

EL suudab täita Euroopa 2020. aasta strateegias kaugeleulatuvad jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu eesmärgid vaid juhul, kui parandatakse ettevõtluskeskkonda, reformides esmajärjekorras teenuse- ja tooteturu struktuuri. Selleks et säilitada majanduslik konkurentsivõime terves maailmas, tuleb liikmesriikidel kohe alustada põhjalikke struktuurireforme. Ilma nende reformideta ei saa parandada teadustulemusi ega innovatsioonivõimet, muuta ideid kiiresti kasvavatele turgudele vajalikeks toodeteks ja teenusteks, ära kasutada Euroopa tööstusettevõtete tehnoloogilist suutlikkust ega aidata kaasa VKEde kasvule ja nende tegevuse laienemisele teistesse riikidesse. ELi reformikava alusel tuleb kasutusele võtta ka uusi kasvuallikaid, mille puhul väljutakse traditsioonilise ressursipõhise arengu raamest ja avastatakse ressursi tõhusal kasutamisel rajanevaid uusi ettevõtlusvõimalusi. ELil tuleb ära kasutama ka võimalused, mis avanevad, kui ta hakkab esimesena pakkuma konkurentsivõimelisi ökotooteid ja -teenuseid.

Nagu ühtse turu aktis juba osutatud, võib kasvule oluliselt kaasa aidata ka ühtne turg, kui kohe kõrvaldada sellel veel esinevad takistused. Selleks et tugevdada ühtset turgu, võtab komisjon aastail 2011–2012 eelkõige selliseid ühtse turu aktis loetletud meetmeid, mis aitavad hoogustada majanduskasvu. Neid meetmeid on põhjalikumalt kirjeldatud allpool.

8. Ühtse turu võimaluste kasutuselevõtmine

Turule sisenemise ning ettevõtluse alustamise takistused ei üle ühtselt turult veel kadunud. Piiriüleste teenuste osutamine annab vaid 5 % SKPst ehk vähem kui kolmandiku piiriülese

---

[3] See ettepanek on tehtud Euroopa 2020. aasta strateegia suuralgatuses „Uued oskused ja töökohad" (KOM(2010) 682 (lõplik/2), 26.11.2010).

kaubanduse mahust. Internetis sooritab oste ainult 7 % tarbijaist, kuna endiselt leidub takistusi piiriülese internetikaubanduse arengule.

- Liikmesriikidel tuleb teenuste direktiiv täielikult rakendada. Komisjon hindab direktiivi rakendamist ning analüüsib võimalusi teenusesektorit veelgi rohkem avada, et aidata kaasa selle kasvule.

- Liikmesriikidel tuleb välja selgitada ja kõrvaldada erialateenuste osutamisele seatud põhjendamatud piirangud, nagu kvoodid ja suletud kutsealad, ning jaekaubanduse kitsendused, nagu tööaja ebaproportsionaalne piiramine ja tsoneerimine.

- Komisjon esitab 2011. aastal meetmed, et kõrvaldada geograafilisest põhimõttest lähtuvad erisused ühtsel turul. Ta teeb ka ettepaneku kehtestada intellektuaalomandi õiguste Euroopa raamistik, mis aitaks oluliselt kaasa e-kaubanduse ja digitaalsete ärivaldkondade arengule.

- Komisjon jätkab jõupingutusi selle nimel, et viia lõpule Doha arenguvoor ning edendab läbirääkimisi vabakaubanduslepingu sõlmimiseks selliste partneritega nagu India, Kanada ja Mercosuri riigid. Lisaks võtab ta meetmeid selleks, et lähendada oma regulatiivraamistikku peamiste partnerite omale ning ühtlustada arenenud riikide ja tärkava turumajandusega riikide riigihangete turule pääsemise tingimusi.

- 2011. aastal tehakse ettepanek võtta vastu õigusakt, mille alusel saaks kiiresti vastu võtta IKT valdkonna koostalitusvõimet parandavaid standardeid.

- Jõupingutusi tuleb jätkata ka mõnevõrra delikaatses maksunduse valdkonnas. Maksunduse korraldamisega saab märkimisväärselt soodustada majanduskasvu ja töökohtade loomist, vähendada halduskoormat ja kõrvaldada ühtsel turul veel püsivaid takistusi. Kõrvaldada tuleb piiriülest kaubandust ja investeerimist pärssivad maksutingimused. Komisjon võtab 2011. aastal meetmeid, et ajakohastada käibemaksusüsteem, kehtestada ettevõtete ühine konsolideeritud tulumaksubaas ja töötada välja ELi koordineeritud lähenemisviis Euroopa finantssektori maksustamisele. Maksunduse parandamiseks tuleb ka tööjõumakse kärpida nii väikseks kui võimalik ja viia Euroopa energia maksustamise raamistik vastavusse ELi energia- ja kliimaeesmärkidega.

9. Erakapitali kaasamine majanduskasvu rahastamiseks

Kiiresti on vaja leida uuenduslikke lahendusi, mis võimaldaksid senisest paremini kaasata ELi ja muude riikide erasäästusid.

- Komisjon teeb ettepaneku võtta kasutusele ELi projektivõlakirjad, et suurendada riigi ja eraisikute vahendite investeerimist esmatähtsatesse energeetika-, transpordi- ja IKT-projektidesse. Komisjon teeb ettepaneku kasutada samalaadseid uuenduslikke rahastamisvahendeid ka järgmise mitmeaastase finantsraamistiku puhul.

- Komisjon teeb ettepaneku, et võimaldada mis tahes liikmesriigis asutatud riskikapitalifondidel piiranguteta tegutseda ka kõikides teiste liikmesriikides ja kõrvaldada piiriülese tegevuse maksustamisega loodud takistused. See aitab parandada VKEde ja uute ettevõtete tegevuse rahastamise võimalusi.

10. Energia kulutõhus kättesaadavus

Energia on kasvu peamine tegur. Ettevõtete seisukohalt on energiahind peamine kuluartikkel. Tarbija seisukohalt aga moodustab energia suure osa leibkonna kuludest, mida on eriti raske kanda väikese sissetulekuga leibkondadel. Praeguse seisuga tundub, et liikmesriigid ei suuda täita Euroopa 2020. aasta strateegias püstitatud eesmärki vähendada energia tarbimist 20 % võrra. Paljudes sektorite ja piirkondade jaoks tähendaks see, et vähenevad majanduskasvu taastumise ning uute töökohtade tekkimise eeldused.

- Liikmesriikidel tuleb kiiresti ja täielikult rakendada energia siseturu kolmas pake.
- Liikmesriikidel tuleb edasi arendada energiatõhususe poliitikat, mis võimaldab saavutada suurt kokkuhoidu ja aitab luua töökohti ehitus- ja teenuste sektoris.
- Komisjon esitab 2011. aastal algatused transpordi, energia ja telekommunikatsiooni infrastruktuuri arendamiseks eesmärgiga luua täielikult integreeritud ühtne turg.
- Uuenduslike toodete ja tehnoloogia turu laiendamiseks töötab komisjon välja ELi toodete energiatõhususe standardeid.

Eesmärkide saavutamise tagamine

2011.–2012. aasta tungivaim ülesanne on murda ülejõu käiva võlakoorma, finantsturgude seiskumise ja aeglase majanduskasvu nõiaring. Käesoleva aastaanalüüsi esmaülesanne on kindlakäeliselt konsolideerida eelarve, et tugevdada liikmesriikide rahanduse aluseid, ning taastada finantssektori tavapärane toimimine. Teine peaülesanne on korraldada ümber tööturg töötuse järsuks vähendamiseks. Kuid ka nende peaülesannete lahendamine ei avalda soovitud mõju, kui samal ajal ei tegeleta majanduskasvu taastamisega.

Kirjeldatud poliitikal on positiivne mõju eelarve konsolideerimisele, kuna suurenevad maksutulud ja vähenevad riikide kulutused sotsiaalsiirdele, ning see aitab vähendada makromajandusliku ebastabiilsuse tekkimise ohtu tulevikus. Struktuurireformid annavad lühikese ajaga märkimisväärseid tulemusi. Raamtingimuste paranemise ning toote- ja tööturureformide teostamise tulemusel kasvab toodang ja tööhõive.

Kaubandus on oluline kasvutegur. ELi kaupade ja teenuste eksporti saab märkimisväärselt suurendada, kuid Euroopa eksport sai maailmakaubanduse kokkuvarisemise tõttu valusa hoobi. Sellest, et liikmesriigid on siiski suutnud eksporti suurendada, saab järeldada, et edu saavutamine maailmaturul ei sõltu ainult konkurentsivõimelisest hinnast, vaid üldisematest teguritest nagu sektori spetsialiseerumine, innovatsioon ja tööjõu kvalifikatsioon. Need on tegurid, mis aitavad parandada tegelikku konkurentsivõimet.

Käesolevas majanduskasvu analüüsis on esitatud kümme meedet, mida ELil tuleb võtta 2011.–2012. aastal Euroopa 2020. aasta strateegia alusel. Analüüsis esitatakse ka ettepanek leppida Euroopa Ülemkogu kohtumisel kokku, et kõikidel liikmesriikidel tuleb need meetmed ellu viia. Kuna liikmesriigid, eriti aga euroalasse kuuluvad liikmesriigid sõltuvad üksteisest, on oluline „Euroopa poolaasta” koordineerimisprotsess nõukogus kooskõlastada.

Vastavalt Euroopa Ülemkogu suunistele tuleb liikmesriikidel aprilli keskpaigaks stabiilsus- või lähenemisprogrammi alusel esitada oma riigi kohustused keskmise pikkusega perioodi eelarvestrateegia kohta ning kehtestada riiklikus reformikavas Euroopa 2020. aasta strateegiast tulenevad igakülgsed kriisivastased meetmed. Nõukogu esitab enne suve algust

komisjoni soovituste põhjal igale liikmesriigile poliitilised suunised, mida liikmesriigil tuleb arvestada 2012. aasta eelarve väljatöötamisel ja majanduskasvu taastamise poliitika rakendamisel. Selleks et poliitikat kompleksselt koordineerida, hindab nõukogu eelarve- ja kasvustrateegiaid üheskoos, vaadates üle nende eesmärkide ulatuse ja sidususe ning mõju, mida need avaldavad tervele ELile, eriti aga euroala sees ilmneva vastastikuse mõju.

Komisjon teeb ettepaneku hinnata teatise rakendamist korrapäraselt Euroopa Ülemkogu kohtumistel, selgitada välja liikmesriikide ja ELi tasandil esinevad puudujäägid ning leppida kiiresti kokku parandusmeetmed. Käesolevas teatises esitatud ettepanekute alusel on juba järgmisel Euroopa Ülemkogu kohtumisel võimalik kokku leppida konkreetsed sammud, et alustada esmajärjekorras majanduskasvu tagamise ja kiirendamise meetmete võtmist, ning igakülgsete kriisivastaste meetmete võtmise ajakava. Viimati nimetatud küsimuses on Euroopa Ülemkogu juba leppinud kokku kaks kontrolltähtaega: alalise Euroopa stabiilsusmehhanismi loomise eeltööd tuleb lõpetada märtsiks ja ELi majandusjuhtimise tugevdamise alased õigusaktid tuleb välja töötada juuniks. Vahepeal aga avaldatakse pangandussektori uue stressitesti tulemused, mida kasutatakse sektori lõpliku tervendamise strateegia väljatöötamisel.

Esimene iga-aastane majanduskasvu analüüs esitatakse ka Euroopa Parlamendile, teistele institutsioonidele ja liikmesriikide parlamentidele.